

El forat negre i el coll d'ampolla

Clima de desànim a Anglès, la Cellera i Amer pel tancament de la fàbrica Burés i altres empreses. Les valls del Ter i el Brugent malden per no perdre el futur.

S'ha tancat un cicle. El que es va iniciar el 15 de novembre de 1887, quan, segons el diari *La Prensa*, «el día de hoy marcará siempre para esta feraz comarca una efemérides de gratísimo recuerdo». La frase era l'inici de la crònica inaugural de la fàbrica que els empresaris Safons, Burés i Homs havien construït a l'aiguabarreig entre el Ter i la riera d'Osor, sobre un antic camp d'urnes de l'època del bronze, i que va modificar, per sempre, la sort d'una vila, Anglès, que vivia del bosc i la terra. La filatura, arribada amb els senyors de Barcelona, va canviar les previsions, l'espai físic i la mentalitat, i així aquell poble de pagesos, roders i fadrísters que anava sobrevivint entre la misèria i la superstició es va aprofitar de l'arribada del tren entre Olot i Girona i la força de l'empresa per esdevenir el centre comercial, polític i econòmic d'una petita comarca, la que aplegava la Cellera, Amer, Osor, Sant Martí Sapresa i Sant Julià del

Llor. És va mantenir com una aposta dinàmica, fins que els nous temps i l'eclosió dels utilitaris —que en temps de *desenrotllisme* eren la màxima aposta de modernitat— li van treure la via i van matar el carrilet sota la promesa que les comunicacions quedarien assegurades amb una magnífica línia d'autobusos que arribaria acompanyada de la millora de la carretera. Aquella va ser la primera trampa. Ningú va entendre que les infraestructures eren una condició essencial perquè la zona pogués evolucionar, però era tanta la potència de la filatura que es va viure entre l'endormiscament i el vel als ulls, sense vagues, sense reivindicacions, sense sindicats, sense planificar més enllà del dia a dia, creient-se immunes a les crisis i les malastrugances, fins que la Fàbrica de tota la vida, la que assegurava l'existència i els plans de futur, va fer un primer crac cent anys després de ser inaugurada, per quedar definitivament tocada de mort a la fi del

mil·lenni, amb el nou segle. Es van trencar imatges i esquemes i va ser quan els habitants d'aquesta part de la Selva es van trobar que vivien en un forat negre, que la carretera era un coll d'ampolla i que malgrat els sous, no gaire arreglats, s'havien acabat els anys de prosperitat i alegria, ja que tot allò que els feia viure amb seguretat i sense complicacions, o sigui els filats, el bosc o la fusta, eren sectors que s'anaven ensorrant sense que hi hagués cap proposta substitutiva.

Avui a Anglès, la Cellera, Amer o Osor es viu un cert desànim i una forta depressió. Han tancat la Burés a Anglès, l'Aragonès a Amer, i a part de l'Antex no es troben sortides clares. Massa famílies tenen víctimes derivades de l'estat de la carretera i, el que és més greu, alguns empresaris que han apostat per la zona es troben que la deficiència de les comunicacions els allunya cap

a altres zones com Bordils, Fornells o Celrà, on tot i que el terreny és més car les facilitats logístiques els fan més rendible la inversió. Quan l'autopista està a punt d'arribar a Lloret i l'Eix Transversal ha trencat l'aïllament de Sant Hilari i Arbúcies, les valls del Ter i el Brugent criden desesperadament perquè no volen perdre el futur. Potser les pot salvar el turisme, tradicional, cultural, ecològic, però per això fan falta inversions i publicitat, potser noves iniciatives públiques o privades que fessin tornar les indústries, però saben que si no s'arregla la carretera, si no es connecten aquestes valls amb les grans vies de comerç i comunicació, el forat negre es pot convertir en una supernova i fer explotar definitivament aquest tros del planeta que és la part més íntima del meu univers.

Pau Lanao

